

140 / 100 - Alice Masaryková a Čs. červený kříž

Název emise: 100. výročí založení

Československého červeného kříže

Den vydání: 13. listopadu 2019

Hodnota: A (ke dni vydání 19 Kč); č. 1053 (ČP)

Výtvarný návrh: Klára Melichová

Rozměr známky: 40 x 23 mm

Tisk: Poštovní tiskárna cenin, Praha

Druh tisku: plnobarevný OF

Tisková forma: 2x 50

Náklad: 500 tis.

FDC: digitální tisk; náklad: 3.200; tisk PTC

sledky nervového vypětí v roce 1923, to už byl Herbert osm let mrtev. Oba synové dcery Olgy zahynuli na konci druhé světové války. Jan Masaryk zemřel za neobjasněných okolností v roce 1948, kdy

Známek s námětem Červeného kříže bylo už mnoho, není tedy snadné vymyslet něco nového. Proto jsem byl zvědav, jak si s tímhle úkolem poradí grafička Klára Melichová, napůl nováček v naší známkové tvorbě (zatím navrhla loňskou dvojici celinových dopisnic Tradice výstav Praha). Paní Klára je dcerou mistra v tomto oboru, grafika Oldřicha Kulhánka, bohužel už zesnulého, a srovnávání se slavným otcem jí práci na tomto poli jistě neusnadňuje. Ona se však se sympatickou důrazností rozhodla nekonkurovat jeho kreslířskému umění a jako výtvarnice se zaměřila jiným směrem. Na střední škole vystudovala propagační výtvarnictví a na Vysoké škole uměleckoprůmyslové obor písmo a typografie. Jedním z jejích profesorů byl Jan Solpera, autor řady našich známek.

Melichová se orientuje na užitou grafiku, a to je na nové emisi na první pohled vidět. Její ztvárnění námětu je jednoduché a čisté, v duchu zásady V jednoduchosti je síla. Červený kříž nezpodobnila vlastně červený, ale má barvu ženského obličeje v jeho průhledu – a tím pouhému neživému symbolu (jakkoli slavnému a všeobecně známému) přidala další rozměr, symbolicky ho polidštila. Červenou pak uplatnila v nápisu vpravo a celý oficiální znak připojila v miniatuře dole. Název státu a nominální hodnota jsou dostatečně velké, a přitom neruší. Většinu plochy známky zabírá bílá, přirozený partner červené u tohoto námětu.

Jako výzdoba obálky dne vydání je použit citát zakladatelky Čs. červeného kříže a jeho první předsedkyně Alice Garrigue Masarykové, dcery Tomáše Garrigue Masaryka. Tato pozoruhodná žena se narodila před 140 lety jako jeho nejstarší dítě a ze všech čtyř mu byla nejbližší spolupracovnicí. Výjimkou bylo období Velké války, kdy zůstala s matkou v Praze sama. Bratr Herbert, malíř, zemřel v roce 1915 na tyfus, druhý bratr Jan byl v rakouské armádě, sestra Olga odešla s otcem do exilu. TGM byl tehdy v mocnářství považován za předního vlastizrádce a Alice s matkou byly v důsledku toho vyšetřovány policií a Alice byla dokonce osm měsíců vězněna. Její matka Charlotta propadala depresím, a nakonec byla hospitalizována v sanatoriu pro duševně nemocné v pražském Veleslavíně. TGM byl po celý život nesmlouvavým bojovníkem, za idejí samostatného státu šel bez ohledu na osud své rodiny. Ten byl přitom tragický, a to z řady důvodů. Charlotta zemřela na ná-

chtěl naplnit slib daný svému otci za všech okolností stát po boku prezidentu Benešovi.

Alice zůstala svobodná a bezdětná a život si naplňovala pomocí druhým. Jednou z jejích velkých zásluh je právě založení Čs. červeného kříže v roce 1919, tedy před rovnými sto lety. V jeho čele stála pak až do konce roku 1938. Věnovala mu veškerý svůj čas a energii, sháněla pro něj podporu a peníze, přednášela a neúnavně organizovala. Mezinárodně uspěla s tradicí Velikonočního míru Červeného kříže, z níž později vzešel jeho Světový den. Po roce 1938 odešla do exilu v USA, z něž se po osvobození vrátila do vlasti. Opět se zapojila do činnosti Červeného kříže, ale když po únorovém puči v roce 1948 byla do jeho čela instalována Marta Gottwaldová, odešla Alice opět do USA, kde v roce 1966 ve svých 87 letech zemřela. Český červený kříž v roce 1994 inicioval převoz urny s jejími ostatky do České republiky, kde byla uložena vedle hrobů jejích rodičů a bratra Jana v Lánech.

Emise k oběma výročím se mi líbí, jedinou připomínku mám k razítku, jehož podobu podle mne zbytečně zatěžuje prostřední linka v dolní části mezikruží – tam mělo být něco lehčího. To je ale jen nepatrná muška na zdařilém díle, kterým se Klára Melichová plnohodnotně a zcela svébytně zapojila do naší známkové tvorby. Přál bych nám všem, aby jí byly svěřeny i další úkoly a aby je zvládla stejně dobře, jako se jí to povedlo u tohoto.

FB

**Udělejme
každý den něco
dobrého,**

**zapomeňme na chvíli na sebe,
abychom tím, že myslíme na druhého,
nalezli svou vlastní osobnost.**

Alice Garrigue Masaryková

FDC